

Archeo-rapport 118 Het archeologisch vooronderzoek aan de Bellestraat 3 te Affligem

Maarten Smeets, Michiel Steenhoudt & [REDACTED]

Kessel-Lo, 2012
Studiebureau Archeologie bvba

Het agentschap Onroerend Erfgoed heeft in deze publicatie persoonsgegevens geanonimiseerd na een toegekend verzoek tot gegevenswissing (AVG, art.17, lid 1.d))¹

¹ Toevoeging op 10/02/2025 door agentschap Onroerend Erfgoed

Archeo-rapport 118

**Het archeologisch vooronderzoek aan de Bellestraat 3 te
Affligem**

Maarten Smeets, Michiel Steenhoudt &

**Kessel-Lo, 2012
Studiebureau Archeologie bvba**

Colofon

Archeo-rapport 118
Het archeologisch vooronderzoek aan de Bellestraat 3 te Affligem

Opdrachtgever:	WZC VAN LIERDE
Projectleiding:	Maarten Smeets
Leidinggevend archeoloog:	Maarten Smeets
Auteurs:	Maarten Smeets Michiel Steenhoudt [REDACTED]
Foto's en tekeningen:	Studiebureau Archeologie bvba (behalve figuren 1 t.e.m. 11)

Op alle teksten, foto's en tekeningen geldt een auteursrecht. Zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van Studiebureau Archeologie bvba mag niets uit deze uitgave worden vermenigvuldigd, bewerkt en/of openbaar gemaakt, hetzij door middel van webpublicatie, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook.

D/2012/12.825/31

Studiebureau Archeologie bvba
Jozef Wautersstraat 6
3010 Kessel-Lo
www.studiebureau-archeologie.be
info@studiebureau-archeologie.be
tel: 0474/58.77.85
fax: 016/77.05.41

©2012, Studiebureau Archeologie bvba

Inhoudstafel

Inhoudstafel	p. 1
Hoofdstuk 1 Inleiding	p. 3
Hoofdstuk 2 Bodemkundige aspecten	p. 7
2.1 Fysiografie	p. 7
2.1.1 Lokale topografie en hydrografie	p. 7
2.1.2 Algemene geologische opbouw	p. 8
2.1.2.1 Tertiair geologische opbouw	p. 8
2.1.2.2 Quartair geologische opbouw	p. 9
2.2 Bodemeenheden rond de site en hun eigenschappen	p. 10
2.3 Bodemgenese en terreinwaarnemingen	p. 12
2.3.1 Bodemgenese	p. 12
2.3.2 Terreinwaarnemingen	p. 13
Hoofdstuk 3 Werkmethode	p. 15
Hoofdstuk 4 Beschrijving van de sporen	p. 17
Hoofdstuk 5 Besluit	p. 23
Bibliografie	p. 25
Bijlagen	p. 27
Bijlage 1: Sporeninventaris	p. 29
Bijlage 2: Vondsteninventaris	p. 31
Bijlage 3: Fotoinventaris	p. 33
Bijlage 4: Coupetekeningen	p. 25
Bijlage 5: Profielbeschrijving	p. 37
Bijlage 6: Opgravingsplan	p. 43

Hoofdstuk 1 Inleiding

Naar aanleiding van de bouw van een nieuw woon- en verzorgcentrum werd door Onroerend Erfgoed een archeologisch vooronderzoek in de vorm van proefsleuven opgelegd.

Het onderzoek werd door WZC VAN LIERDE aan Studiebureau Archeologie bvba toevertrouwd en het terreinwerk werd uitgevoerd op 20 september 2012.

Het projectgebied is ongeveer 1 ha groot, en is gelegen langs de Bellestraat in het westen, de Diepestraat in het zuiden en de Kasteelstraat in het noorden. Binnen het projectgebied bevindt zich ook het huidige rusthuis, enkele ondergrondse leidingen en een hoogspanningscabine

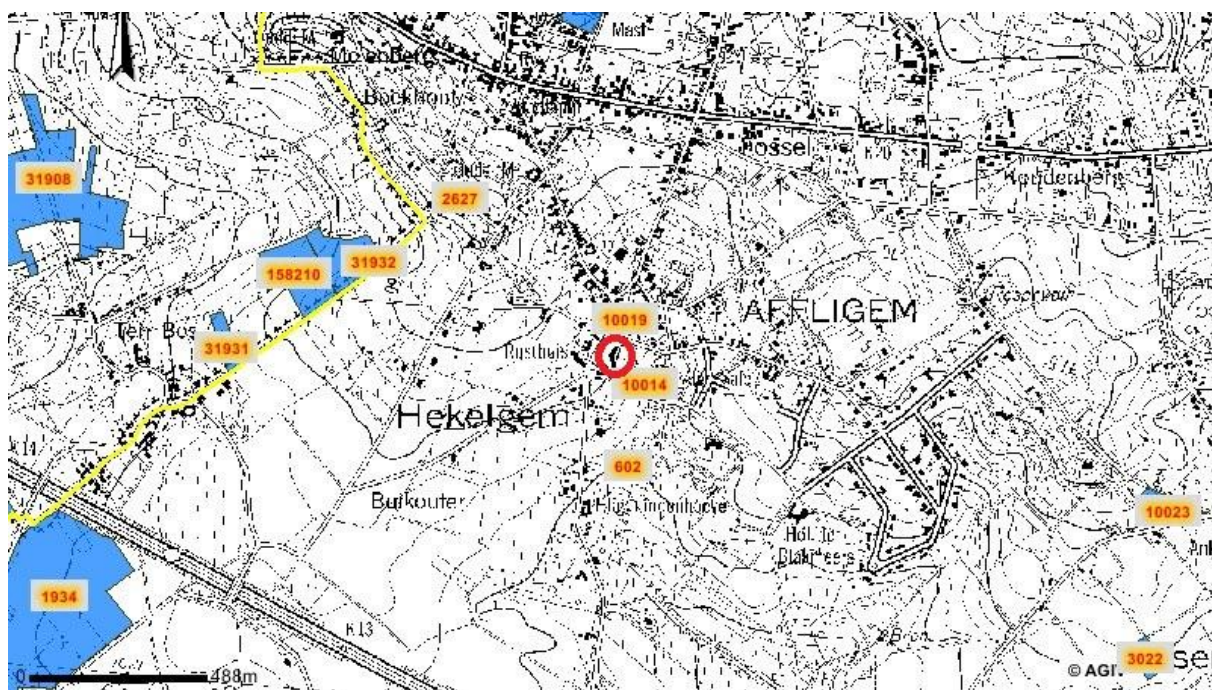

Fig. 1: Uittreksel uit de CAI met situering van het projectgebied.

Op de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) (Fig. 1) zijn in de directe omgeving van het projectgebied 11 vindplaatsen gekend. Op het grondgebied van Erembodegem zijn drie vindplaatsen. Tijdens veldprospecties werden op locaties CAI 31932, CAI 31908 en CAI 158210 werden lithische vondsten en Romeinse vondstenconcentratie aangetroffen. Op het grondgebied van Essene is het 'Hof te Belle' (CAI 1003) gelegen, een alleenstaande hoeve die teruggaat tot de late middeleeuwen. CAI 3022 is een vondstenconcentratie van Romeins materiaal, waarschijnlijk gelegen naast een Romeinse villa.

Voor het grondgebied van Hekelgem heeft de CAI 6 vindplaatsen opgenomen. CAI 2627 is een oude molen uit de 18de eeuw. Deze is in 1785 gebouwd ter vervangen van een andere molen. CAI 10019 is de Sint-Michielskerk die teruggaat tot de volle middeleeuwen. CAI 10014, gelegen net ten zuidoosten van het onderzochte terrein, is het 'Hof te Hekelgem'. Volgens de CAI zou dit 'Hof ter Sale' zijn dat in 1338 verwoest werd tijdens de oorlog tussen Vlaanderen en Brabant en opnieuw verwoest werd in de 16de eeuw tijdens de godsdienstoorlogen. In 1643 is het neerhof heropgebouwd met puin en afbraakmateriaal. Volgens Verbesselt bestond Hekelgem uit een kerk- en hofcomplex. Verbesselt beweert dat dit hofcomplex, samen met het 'Hof ter Sale' aan de oorsprong van het ontstaan van

Hekelgem zou liggen¹. De ligging langs de oude verbindingsweg naar de Dender, in de buurt van de rijksweg Brussel-Gent en aan de grens van een bosgebied wijst op een belangrijke burcht die de toegang naar Brabant moest bewaken.

CAI 10015 is een motte waarvan in de 18de eeuw de wallen en kasteelheuvel nog zichtbaar waren. CAI 602 is een alleenstaande hoeve uit de middeleeuwen en op vindplaatst CAI 1934 is een veldprospectie gebeurd waarbij mesolitische lithische concentraties werden aangetroffen en neolithische vondsten. Deze plaats zou de karakteristieken hebben van een michelsberg hoogtesite.

Fig. 2: Uittreksel uit de Ferrariskaart met situering van het projectgebied.

De Ferrariskaart (1771-1778) (Fig. 2) toont in de noordoostelijk hoek van het projectgebied een langwerpig gebouw, dat zowel op de Atlas der buurtwegen (fig. 3) (1843-1845) als op de Popp kaarten (fig. 4) (1842-1879) verdwenen is. Het terrein is op de laatste twee kaarten volledig leeg. De topografische kaart van ca. 1880 daarentegen geeft 3 kleinere gebouwen en 1 groter gebouw weer dat ter hoogte van het huidige rusthuis zou moeten liggen.

¹ Verbesselt 1966: 105-110.

Fig. 3: Uittreksel uit de Atlas der Buurtwegen met situering van het projectgebied.

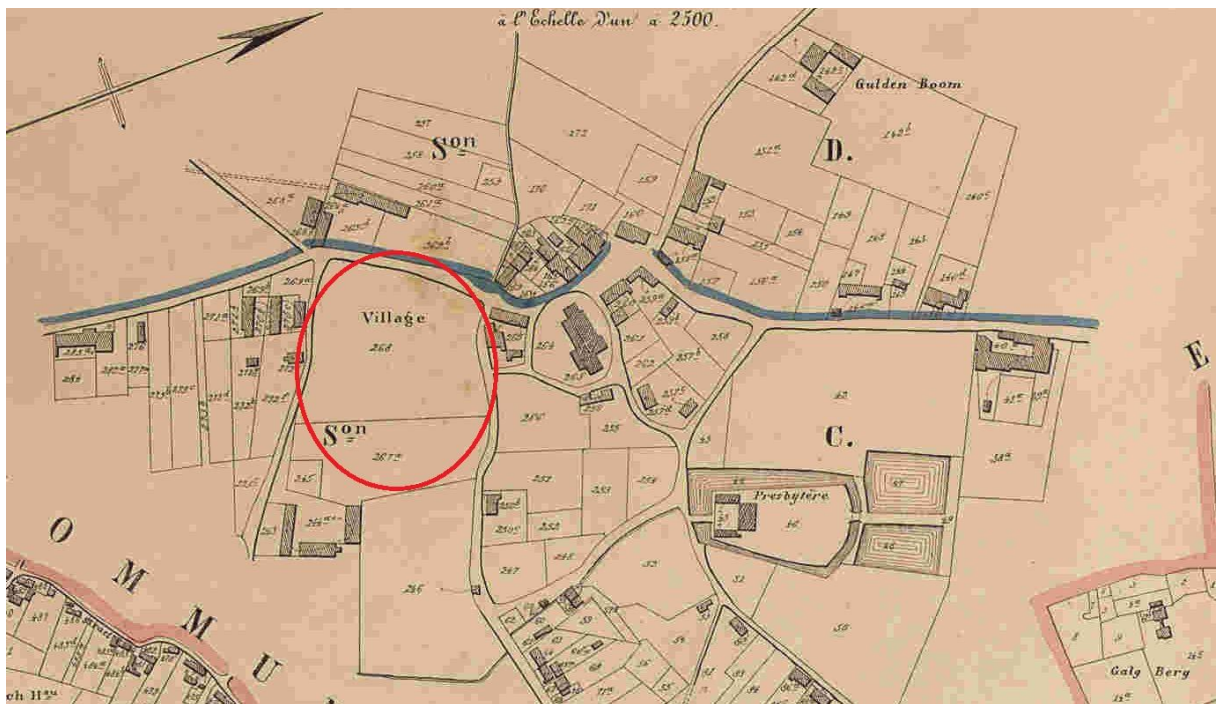

Fig. 4: Uittreksel uit de Popp kaart met aanduiding van het projectgebied.

Hoofdstuk 2 Bodemkundige aspecten

2.1 Fysiografie

2.1.1 Lokale topografie en hydrografie

Het onderzoeksgebied ligt op een hoogte tussen 44 m en 52 m TAW. Het oppervlak helt af naar het zuidoosten met een helling van ca. 6% (fig. 5). De afwatering gebeurt naar het zuiden door de oostelijk gelegen Okeibeek (fig. 6). Deze behoort tot het Denderbekken².

Fig. 5: Oostnoordoost - westzuidwest lengteprofiel van het oppervlak en de helling in het projectgebied.

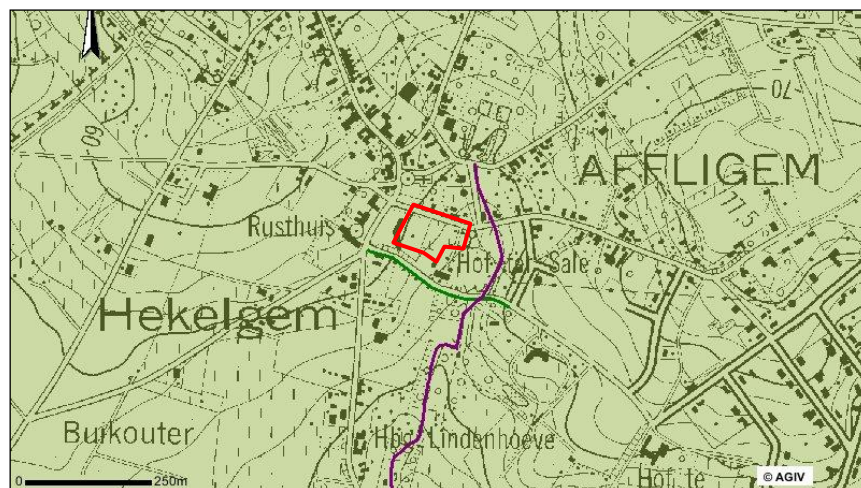

Fig. 6: Topografie en hydrografie rond het aangeduide onderzoeksgebied.

² <http://geo-vlaanderen.agiv.be/geo-vlaanderen/vha>

2.1.2 Algemene geologische opbouw

2.1.2.1 Tertiair geologische opbouw

Onder het projectgebied bevinden zich sedimenten die behoren tot de Formatie van Gentbrugge (Ge) en de Formatie van Lede (Ld) (fig. 7). Deze formaties dateren respectievelijk uit het vroeg eoceen en uit het midden Eoceen (fig. 8).

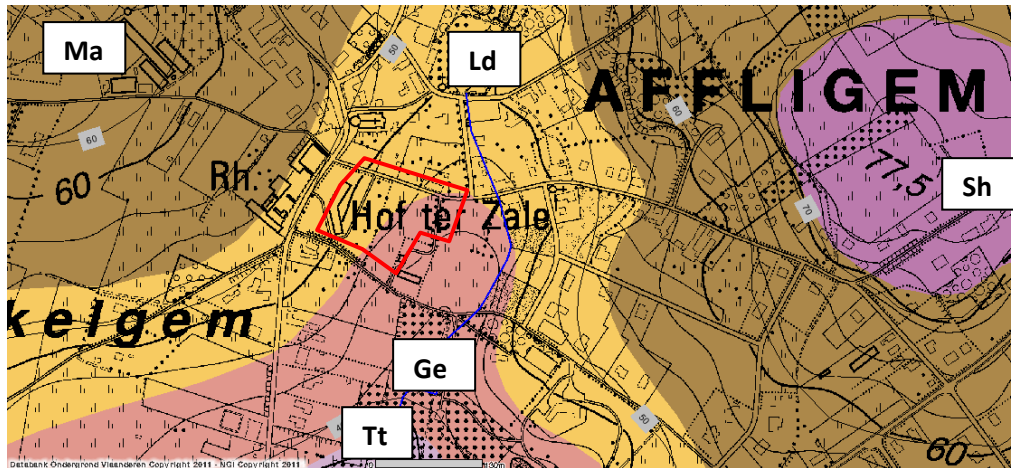

Fig. 7: Tertiair geologische kaart met aanduiding van het projectgebied.

Binnen de Formatie van Gentbrugge (vroeger Formatie van Gent genoemd) komt op het kaartblad Brussel - Nijvel enkel nog het *Lid van Vlierzele* en het *Lid van Merelbeke* voor. Bovendien is enkel in het noorden nog een duidelijk onderscheid tussen beide leden aantoonbaar. Bijgevolg staat de formatie als één pakket weergegeven op de geologische kaart.

Het Lid van Vlierzele bestaat uit een grijsgroen, zeer fijn glauconiethoudend zand. Naar onder toe krijgt het geheel een meer kleilig karakter.

Het Lid van Merelbeke bestaat uit een groengrijze klei met groene zandige vlekken en is bovendien soms pyriethoudend. Het geheel heeft vaak een marmerachtig uitzicht.

De Formatie van Gentbrugge dagzoomt in een zeer dunne band langs de as Affligem - Bekkerzeel - Laken evenals in de flanken van de heuvels te Onze-Lieve-Vrouw-Lombeek, Schepdaal en Dilbeek.

De totale dikte van de formatie bedraagt in het noorden een achttal meter maar neemt sterk af in zuidelijke richting. Zo is het pakket, ter hoogte van de Kesterberg, gereduceerd tot amper één meter³.

Het Zand van Lede bestaat uit licht glauconiethoudend, fijn, grijs zand dat bovendien kalkhoudend is. Er komen enkele banken zandige kalksteen of kalkzandsteen in voor, die als bouwsteen bekend zijn onder de naam Ledesteen of ook Balegemse steen naar de laatste winningsplaats. Naar de basis toe komen af en toe grovere zones voor met onderaan een duidelijk grindlaagje met herwerkte elementen uit oudere afzettingen. In niet verweerde toestand zijn ze vaak gemakkelijk herkenbaar door de aanwezigheid van *Nummulites variolarius*.

De Zanden van Lede komen systematisch voor op de hoger gelegen gebieden van het kaartblad. Ten oosten van de Zenne rusten ze op de Zanden van Brussel terwijl ze ten westen ervan grotendeels op

³ Matthijs 2009: 21-22.

Het archeologisch vooronderzoek aan de Bellestraat 3 te Affligem

de Formatie van Gentbrugge afgezet zijn (fig. 7). De dikte van de afzetting bedraagt gemiddeld 7 m maar wisselt plaatselijk zeer sterk⁴.

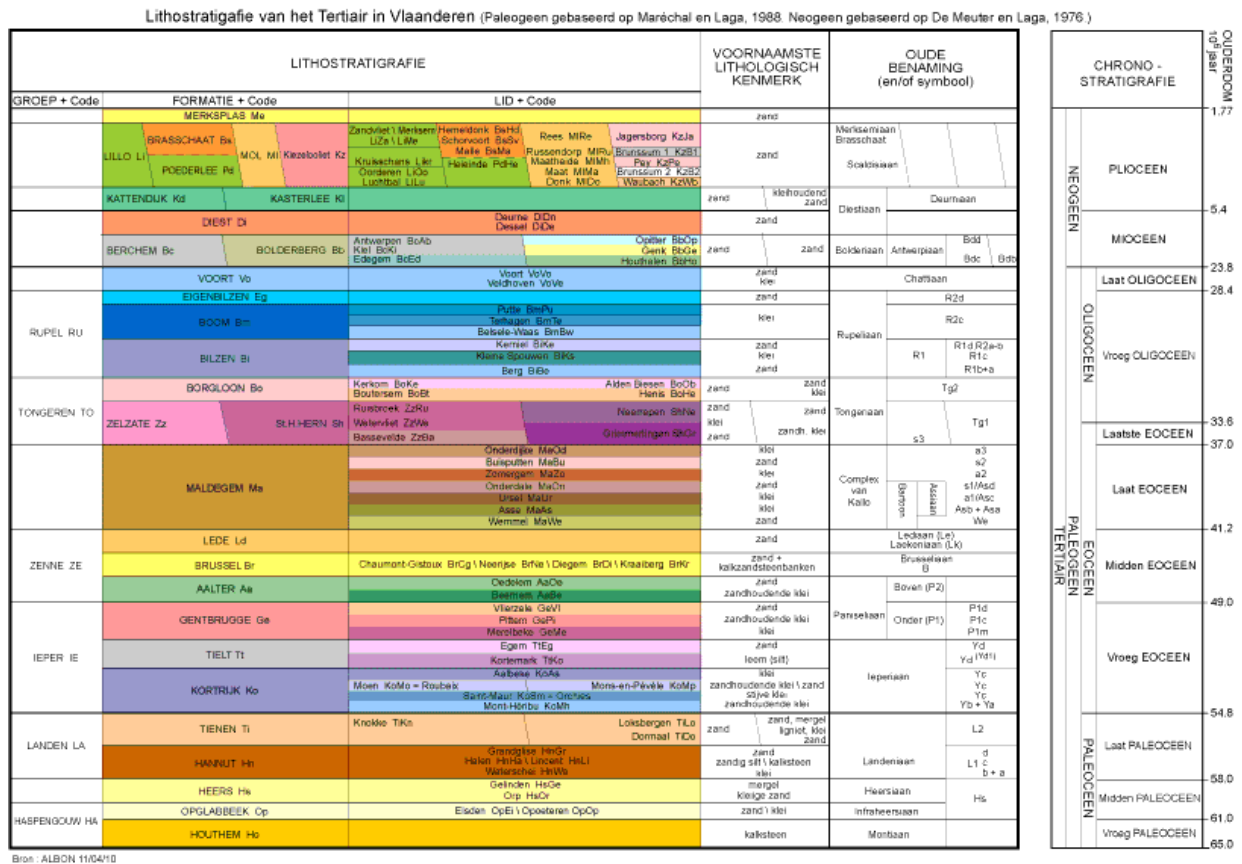

Fig. 8: Litho- en chronostratigrafie van het Tertiair in Vlaanderen.

2.1.2.2 Quartair geologische opbouw (fig. 9)

Het Quartaire dek op het kaartblad Brussel - Nijvel bestaat voornamelijk uit niveo-eolische afzettingen van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen). In de valleien komt eveneens alluvium voor van Pleistocene en vooral Holocene ouderdom. Deze Pleistocene afzettingen van het Weichseliaan worden in verband gebracht met een eolisch transport vanuit het toen droogliggende Noordzeegebied. De overheersende noordoosten wind vervoerde het siltige materiaal tot op de zuidelijk gelegen heuvels van Midden-België. De lössafzettingen die teruggevonden worden, zijn voornamelijk de homogene Brabantlöss. De Haspengouw löss daarentegen werd gemakkelijk verspoeld onder vochtige klimaatsomstandigheden. Ook oudere lösspakketten uit het Saaliaan/Elsteriaan (Midden-Pleistoceen) moeten er aanwezig geweest zijn, maar deze werden vermoedelijk door erosie opgeruimd. Door vertering van de löss tijdens het huidige interglaciaal komt deze momenteel tot uiting als een mantel van leem over het gebied. Op de heuvels is de leemmantel op de zachte hellingen naar het noorden en het oosten meestal dik en op de steilere

⁴ Matthijs 2009: 23-24.

hellingen naar het westen en het zuiden eerder dun. Bijgevolg hebben vele valleien in het Brabantse leemplateau een asymmetrische vorm⁵.

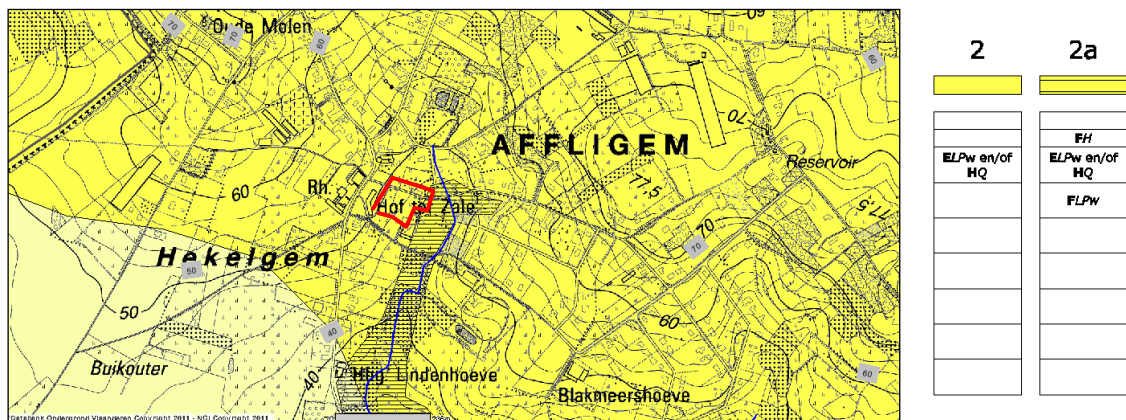

Fig. 9: Quartair geologische kaart met aanduiding van het projectgebied.

Legende⁶

- FH** fluviatiele afzettingen (inclusief organo-chemische en perimariene) afzettingen van het Holoceen en mogelijk Tardiglaciaal (Laat-Weichseliaan).
- ELPw** eolische afzettingen (zand tot silt) van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen) mogelijk Vroeg-Holoceen. Zand tot zandleem in het noordelijke gedeelte en centrale gedeelte van Vlaanderen. Silt (loess) in het zuidelijke gedeelte van Vlaanderen.
- FLPw** fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen).
- HQ** hellingsafzettingen van het Quartair.

2.2. Bodemeenheden rond de site en hun eigenschappen

Het projectgebied ligt op leemgronden (A) (fig. 10). A_{ba1} zijn leemgronden met textuur B horizont en een A horizont minder dan 40 cm. Het zijn diepe leemgronden en ze worden bij de plateau- en hellinggronden ingedeeld. Na de ontbossing van het gebied werd de A horizont van de oorspronkelijke A_{ba0} profielen gedeeltelijk of geheel geërodeerd. Soms wordt onder de A_p horizont van de A_{ba1} profielen nog een restant van de E horizont aangetroffen. Vaak ontbreekt de E horizont, zodat de A_p direct op de B₂ horizont rust. Deze aanrijkingshorizont, bekend onder de naam *terre à briques*, bestaat uit bruine zwaar leem, matig rijk aan kleideeltjes (19 tot 20%), meestal met een uitgesproken subhoekig blokkige structuur. In deze horizont maken de regenwormen en andere bodemdieren de grond los, vermengen de humus van de bovengrond met het materiaal van de B₂ horizont en homogeniseren het profiel in sterke mate. Op de structuurvlakken en op de wanden van de regenwormgangen zijn bruine, kleiige huidjes (coatings) duidelijk waarneembaar. Naar onder toe neemt het kleigehalte af; de structuur wordt minder duidelijk, terwijl de kleur geelbruin wordt (B₃ horizont). De C horizont valt buiten boorbereik. De ontwikkeling van de B₂ horizont met een duidelijk subhoekig blokkige structuur is vooral uitgesproken op de relatief vlakke delen, omdat een sterke uitloging hier kon plaatsgrijpen tijdens de bodemvorming. Op de hellingen was dit niet het geval, bovendien werd daar een gedeelte van het bodemprofiel door erosie afgeknot. De A_{ba1} profielen overheersen (ongeveer ¼ van de oppervlakte). Ze nemen grote aaneengesloten oppervlakten in op

⁵ Matthijs 2009: 19.

⁶ Bogemans 2005: 1.

het bovendeel en op de zachte hellingen van de verschillende leemruggen in het uiterste noorden en in het zuiden⁷.

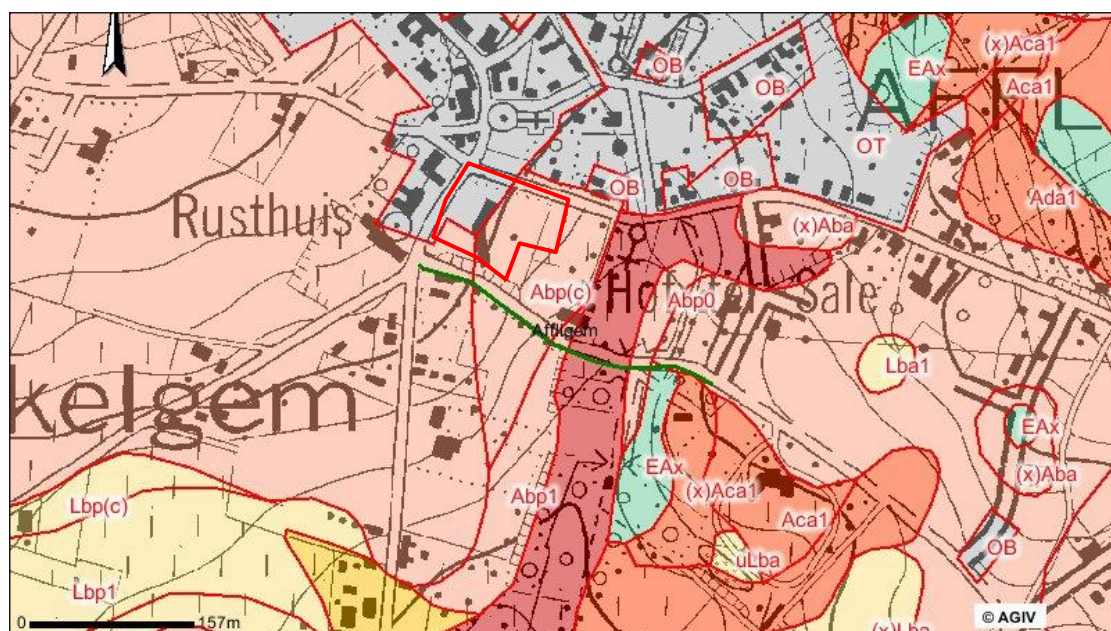

Fig. 10: Overzicht van het bodemlandschap met aanduiding van het onderzoeksgebied.

Abp(c) zijn leemgronden met een begraven textuur B horizont beginnend op 40 tot 80 cm diepte. Ze behoren tot de vallei- en depressiegronden, welke opgebouwd zijn uit recente colluviale of alluviale sedimenten en worden gekenmerkt door hun gemis aan profielontwikkeling. Het colluvium of alluvium moet bestaan uit minstens 40 cm leem tot licht zandleem. Het colluviaal materiaal is afkomstig van de geërodeerde leem- of zandleemgronden en aangebracht door afspoeling. Vooral het materiaal van de A horizont, die men niet meer terugvindt bij de meeste reeds beschreven leem- en zandleemgronden, werd na ontbossing van de hellingen naar de laagten gevoerd. Dit verschijnsel gaat nu nog door in de winter op hellende, onbedekte terreinen, vooral na stortregens en na plots smelten van sneeuw op een nog gedeeltelijk bevroren ondergrond. Het colluviaal leem en zandleem hebben ongeveer dezelfde granulometrische samenstelling als deze van de E horizont, respectievelijk van de leem- en zandleemgronden, maar verschillen van deze laatste door het voorkomen van lichter materiaal in dunne, blekere bandjes of lensjes en van houtskool- of baksteenrestjes over gans de diepte. Ze bezitten soms ook een gelaagde opbouw. Het gehalte aan organisch materiaal neemt ook minder snel af met de diepte. De structuurvormen zijn slechts zwak of matig ontwikkeld. De profielontwikkeling is beperkt tot een Ap horizont (bouwvoor), met een hoger humusgehalte dan de onderliggende C horizont.

Het alluviaal lemig materiaal, afgezet in de valleien door stromend water, heeft over het algemeen een hoger kleigehalte dan het lemig colluviaal materiaal. Niettemin kan op vele plaatsen geen onderscheid gemaakt worden tussen het lemig materiaal van alluviale en dit van colluviale oorsprong.

De Abp(c) gronden vormen de overgang tussen de Aca1 of Lba1 gronden en de Abp of Lbp gronden. Abp(c) en Lbp(c) gronden worden aangetroffen aan de rand van de plateaus, aan het benedendeel van zachte hellingen en in de vingervormige uitlopers van droge, zwakke depressies⁸.

⁷ Louis 1957: 34-35.

⁸ Louis 1957: 54 en 57.

2.3. Bodemgenese en terreinwaarnemingen

2.3.1 Bodemgenese

Onder invloed van klimatologische, topografische en biologische factoren hebben de oppervlakkige lagen in de loop van de tijd bodemkundige verwerking ondergaan. Deze bodemvorming uit zich vooral in de vorming van verschillende horizonten, gekenmerkt door hun textuur, structuur, kleur en andere morfologische kenmerken die de profielopbouw bepalen. De ABA gronden worden ook wel *grijsbruine podzolachtige bodems* genoemd (..a). Ze komen overeen met de *gray brown podzolic soils* van de Amerikaanse classificatie en de *sols (bruns) lessivés* van de Frans classificatie. Ze vormen verreweg de belangrijkste bodemgroep en werden vooral gevormd op de eolische zandlemige en lemige sedimenten. De bodemkundige verwerkingen, die deze sedimenten ondergingen vanaf het Postglaciaal tijdens perioden van vochtig gematigd klimaat en onder invloed van de natuurlijke vegetatie (eik en haagbeukenassociatie), bestond ten eerste in de ontkalking van het moedermateriaal door het indringen van regenwater en humuszuren. Hierdoor grepen twee processen plaats:

1. afbraak van een deel van de fijne bestanddelen en nieuwvorming van klei
2. uitspoeling van klei uit het bovenste deel van het profiel en accumulatie in dieper gelegen horizonten.

Zo ontstonden grijsbruine podzolachtige bodems, die onder cultuur de volgende profielopbouw hebben:

Ap	humeuze bovengrond of bouwvoor, donkerbruin
E	kleiuitlogingshorizont, geelbruin, zwak uitgesproken kruimelige structuur
B₂	kleiaanrijkingshorizont of textuur B horizont, bruin, met uitgesproken blokkige of subhoekig blokkige structuur en kleine huidjes (coatings)
B₃	overgangszone met minder kleiaanrijking, iets lichtere kleuren en minder duidelijke structuur, die soms (in zandiger materiaal) een reeks donker gekleurde banden vormt
C	weinig of niet verweerd moedermateriaal, geelbruin, zonder structuur.

Deze profielontwikkeling wordt gekenmerkt door een kleiaanrijkingshorizont of *textuur B horizont*, die vooral in de goed gedraineerde leemgronden uitgesproken is. In de minder goed en onvoldoende gedraineerde (zand)leemgronden greep, onder invloed van een gebrekkige ontwatering of opgehouden watertafel, een ontkleuring plaats in de top van de profielen en een concentratie van ijzer in de B horizont onder de vorm van roestvlekken. Dit zijn de zwak of matig gleyige gronden met textuur B horizont. Op de hellingen werden de A horizont en een gedeelte van de B horizont door erosie weggespoeld (afgeknotte grijsbruine podzolachtige bodems) of is de differentiatie in horizonten weinig scherp wegens de afwezigheid van een duidelijke kleiaanrijkingshorizont (zwak ontwikkelde grijsbruine podzolachtige bodem). Op plaatsen die blootgesteld zijn aan erosie, kan het onverweerd moedermateriaal (kalkrijke loess of ergeron) zeer ondiep voorkomen. In dit geval wordt onder de Ap horizont geen kleiaanrijkingshorizont aangetroffen maar een dunne horizont, die slechts in structuur en kleur (*structuur B horizont*) van de C horizont verschilt. Dergelijke profielen behoren dan tot de *bruine bosgronden (brown forest soils)*⁹.

⁹ Louis 1957: 23-25.

2.3.2 Terreinwaarnemingen (fig. 11)

Omdat het terrein een duidelijke helling vertoont, werden drie referentieprofielen volgens een catena gekozen, namelijk bovenaan de helling (profiel 1), op de helling (profiel 2) en aan de voet van de helling (profiel 3).

Fig. 11: De ligging van de referentieprofielen.

In verband met erosie is de algemene verwachting dat het eerste profiel geërodeerd zou moeten zijn. Het tweede en derde profiel zouden eerder een colluviumlaag moeten bevatten.

Het eerste profiel (fig. 12) bevat een oppervlaktehorizont van ca. 30 cm dikte (1). Benevens de dikte wijst de rechte abrupte ondergrens mogelijk op een ploeglaag. De losse structuur en zandige textuur wijzen echter eerder op een oppervlakkige herwerking, mogelijk als gevolg van de aanleg van de tuin. Daaronder bevindt zich de B_t horizont die slechts gedeeltelijk bewaard is (2). De B_3 horizont wordt gekenmerkt door een afwisseling van blekere en bruinere banden (3) en gaat langzaam over in de (B)C horizont (4).

Het tweede referentieprofiel (fig. 13) vertoont een duidelijke, dikkere oppervlaktehorizont (1) die vrij heterogeen is van kleur en merkbaar dikker (50 cm). Deze benadert inderdaad een profiel waarbij het colluvium de B_t horizont bedekt. Deze laatste is prominent aanwezig (2). Dieper in het profiel gaat deze op ca. 110 cm over in de B_3 horizont.

Het derde referentieprofiel (fig. 14) heeft een ploeglaag waarin stukken van de B_t horizont (1) zijn opgenomen. Alles wijst op een korte bewerkingstijd vanwege de brokken in de ploeglaag. Ook hier is de B_t horizont nog duidelijk aanwezig, zij het ook al aangetast.

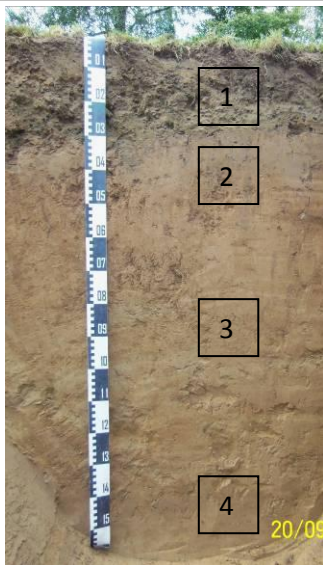

Fig. 12: Profiel 1

Fig. 13: Profiel 2

Fig. 14: Profiel 3

Opvallend is het voorkomen van oxidoreductie verschijnselen die te wijten zijn aan de decompositie van wortels (fig. 15). Er worden vlekken aangetroffen waarbij in het centrum de ontbindende wortel te zien is (zwart) met daarrond een duidelijke blekere cirkel-ovaal (reductie) die wordt afgelijnd door een accumulatie van ijzer (oxidatie). Volgens de oriëntatie van de wortel in de bodem levert dit in doorsnede andere vormen op.

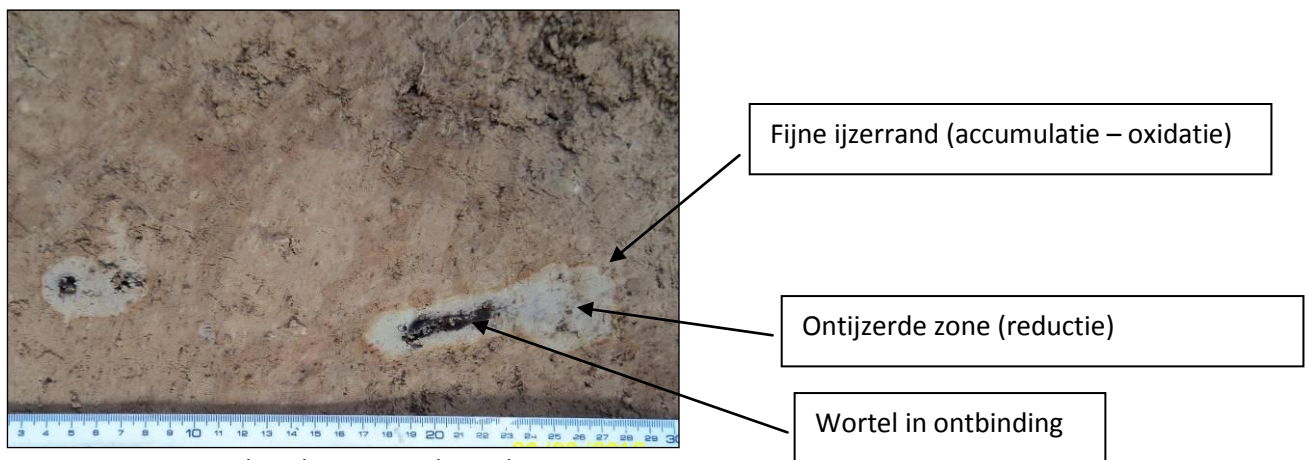

Fig. 15: Oxidoreductie verschijnselen.

Hoofdstuk 3 Werkmethode

Het huidige rusthuis op het terrein is nog in gebruik en de resterende ruimte werd erg beperkt door de aanwezigheid van nutsleidingen van en naar dit gebouw. Ten oosten van het gebouw ligt op de perceelsgrens een leiding voor vloeibare zuurstof. Langs beide kanten van deze leiding werd een veiligheidperimeter van 15 m aangehouden waarbinnen niet gegraven mocht worden.

Het terrein was, in het kader van het toekomstig grondverzet, reeds onderworpen aan een milieuonderzoek door middel van boringen. Op het grasplein ten oosten van en tegen het gebouw aan, zijn twee boringen gedaan waar tot op 3 m diepte verontreiniging werd vastgesteld van o.a. zware metalen. Er werd gevraagd om een perimeter van 20 m doormeter¹⁰ van deze boringen weg te blijven. Dit om er voor te zorgen dat de verontreiniging zich niet verder zou kunnen verspreiden door de graafwerken.

Uiteindelijk zijn er vier sleuven machinaal uitgegraven met een graafmachine op rupsbanden met een platte graafbak (Fig. 16). Alle sporen werden opgeschaafd, gefotografeerd en topografisch ingemeten. De vondsten zijn per stratigrafische eenheid ingezameld.

Vier sporen werden gecoupeerd om de diepte, aard en de bewaringstoestand van de sporen te achterhalen. De coupes werden met het truweel opgekuist, gefotografeerd en digitaal ingetekend.

Fig. 16: Aanleg van het vlak.

¹⁰ Zie fig. 24, de twee rood gearceerde cirkels.

Hoofdstuk 4 Beschrijving van de sporen en vondsten

In totaal werden 16 sporen opgetekend, waarvan in totaal 5 paalkuilen in sleuf 4, 1 muur van een kelder in sleuf 2, 1 greppel en 1 laag in sleuf 4. Er werden ook nog 8 kuilen geregistreerd, verspreid over sleuven 1 en 4. Hiervan bleken de 4 kuilen in sleuf 1 recente kuilen te zijn. In een aantal van deze kuilen werden de sporen (sporen 1 en 4) van een graafbak met tanden (fig. 17) aangetroffen.

Fig. 17: Spoor 4 in sleuf 1.

In sleuf 2 werden de muurresten van een kelder (fig. 18) opgetekend. De vulling van de kelder bestond voornamelijk uit bouwpuin, maar ook een plasticen deksel van een verfpot en een plastic zeil.

Fig. 18: Spoor 5 in sleuf 2. Muurresten van een kelder met keldergat.

Het laatste deel van sleuf 2 (fig. 19) was te diep verstoord waardoor het geen zin had om tot op de natuurlijke bodem te graven. Alle archeologisch, relevante sporen zijn hier vernield.

Fig. 19: Het laatste deel van sleuf 2.

Sleuven 1 en 2 werden alle twee langs de westkant van het te onderzoeken terrein aangelegd, tussen het huidige rusthuis en de Bellestraat. Vermoedelijk zijn de gevonden uitbraaksporen en muurresten in verband te brengen met de gebouwen van het voormalig rusthuis dat afgebroken werd toen het huidige gebouwd is. Of dit ook dezelfde gebouwen zijn die op de kadasterkaart van ca. 1880 afgebeeld staan, is niet duidelijk.

In sleuf 3 werden geen sporen aangetroffen. Wel zijn er een aantal losse vondsten opgemerkt, waaronder een randfragment van een 14de of 15de -eeuwse teil in grijsbakkend aardewerk. Omwille van de grootte van de scherf werd in deze zone nog een kijkvenster aangelegd waarbinnen nog een aantal losse vondsten werden ingezameld. Er werden echter geen sporen geregistreerd. Aan deze losse vondsten werden wel coupes geplaatst (fig. 20) om te zien of er in profiel alsnog een spoor zichtbaar zou worden, maar dit was niet het geval.

Fig. 20: Het kijkvenster in sleuf 3.

Sporen 6 tot en met 16 werden in sleuf 4 geregistreerd. De 5 paalkuilen werden allemaal in de zuidelijke zone van de sleuf aangetroffen. In deze zone werd ook een kijkvenster aangelegd om een beter zicht te verkrijgen op deze sporen. Twee van deze paalkuilen, sporen 8 en 12, werden gecoupeerd om de vorm en diepte van bewaring te achterhalen. Spoor 8 was in het vlak te zien als een cirkelvormige, donkergrijze tot zwarte vlek met veel houtskool. Het profiel van deze paalkuil is eerder rechthoekig van vorm en de diepte bedraagt ongeveer 26 cm. Iets meer ten noorden van dit spoor werd paalkuil 12 gecoupeerd. Dit spoor was in het vlak amper zichtbaar (fig. 21).

Fig. 21: De vlakfoto van spoor 12.

Bij het couperen bleek het een paalkuil te zijn die nog 23 cm diep bewaard was en twee vulling had. De bovenste vulling was lichtgrijs van kleur met wat houtskool- en baksteenspikkels erin. De onderste laag bevatte meer houtskool en was donkergrijs tot zwart van kleur. In de bovenste vulling werd een kleine wandscherf aangetroffen. Het betreft grijsbakkend aardewerk dat matig hard gebakken is en een donkere kern heeft. De datering is onduidelijk. Het zou om Romeinse lokale productie kunnen gaan, maar evengoed is een datering in de middeleeuwen mogelijk.

In dezelfde zone van deze paalkuilen werd een spoornummer gegeven aan een laag (spoor 13). Mogelijk betreft het een een dikker pak colluvium. Het materiaal hieruit is eerder in de late middeleeuwen te dateren. Bij het couperen van deze laag werd, onder deze laag, nog een paalkuil aangetroffen (spoor 15) (fig. 22).

Mogelijk zijn er twee rijen met paalkuilen aanwezig die tot een gebouwplattegrond behoren. Tussen deze twee rijen zijn minstens twee grotere kuilen aanwezig met een gelijkaardige vulling als die van paalkuil 12. Spoor 7 is eerder onregelmatig van vorm en gedeeltelijk onder het profiel gelegen. Spoor 9 is een grote cirkelvormige kuil met een diameter van 270 cm. Dit spoor is ook gedeeltelijk onder het profiel gelegen. Met een edelmann boor (7 cm) werd achterhaald dat het spoor ongeveer 70 cm diep bewaard is.

Fig. 22: De coupefoto van spoor 13 met aan de linkerkant spoor 15 in het vlak.

Verder naar het noorden werden in sleuf 4 nog enkele losse vondsten geregistreerd die gedateerd worden in de late middeleeuwen. Sporen 10 en 11, respectievelijk een greppeltje en een kuil hebben een gelijkaardige vulling als sporen 9 en 12. Net ten noorden hiervan was een zeer grote kuil (spoor 16) aanwezig met veel houtskool en bakstenen (fig. 23). De locatie van dit spoor zou overeen kunnen komen met het grote langwerpige gebouw dat op de Ferrariskaart opgetekend staat.

Fig. 23: Zicht op spoor 16.

Hoofdstuk 5 Besluit

Conform art. 4 § 2 van het Decreet houdende Bescherming van het Archeologisch Patrimonium van 30 juni 1993 (B.S. 15.09.1993), gewijzigd bij decreet van 18 mei 1999 (B.S. 08.06.1999), 28 februari 2003 (B.S. 24.03.2003), 10 maart 2006 (B.S. 7.6.2006), 27 maart 2009 (B.S. 15.5.2009) en 18 november 2011 (B.S. 13.12.2011) zijn de eigenaar en de gebruiker ertoe gehouden de archeologische monumenten die zich op hun gronden bevinden te bewaren en te beschermen en ze voor beschadiging en vernieling te behoeden.

Daarom werd een archeologisch vooronderzoek gevraagd om de archeologische potentie van het terrein in te schatten.

Tijdens het vooronderzoek werd vastgesteld dat op het meest oostelijke gelegen perceel (Afdeling 1, sectie C, perceel 267h) sporen bewaard zijn van een mogelijk Romeinse of middeleeuwse houtbouw. Of deze sporen te maken hebben met het “hofcomplex” is momenteel nog niet duidelijk. Dit komt vooral omdat het aangetroffen aardewerk te fragmentarisch is om nauwkeurig te dateren. Iets verder naar het oosten is een spoor geregistreerd waarvan de plaats overeen komt met een gebouw dat op de Ferrariskaart afgebeeld staat. In dit spoor werden geen muurfragmenten geregistreerd, maar er was wel veel bouwafval aanwezig. Er werden in het vlak geen vondsten aangetroffen wat de interpretatie van dit spoor moeilijk maakt. Mogelijk gaat het om restanten van dit gebouw. De functie van dit gebouw blijft op dit moment nog onbekend.

Daarom lijkt een verder archeologisch onderzoek door middel van een vlakdekkende opgraving op dit perceel (fig. 24) verantwoord. Hierbij kan dan gebruik gemaakt worden van ¹⁴C-datering om de houtskoolrijke paalkuilen exacter te dateren, wat momenteel op basis van het aardewerk niet mogelijk blijkt. Ook de plaatst waar de Ferrariskaart een gebouw toont kan op deze manier beter onderzocht worden zodat een goed ruimtelijk zicht op de plaats verkregen wordt. Zo kan ook goed nagegaan worden of er nog muurresten en vloerniveaus aanwezig zijn.

De op te graven oppervlakte bedraagt 1742 m². Hiervan ligt ongeveer 1080 m² binnen de veiligheidszone van 15 m langs de hogedrukleiding met vloeibare zuurstof. De uitvoerder van de werken moet hiermee rekening houden dat binnen deze zone niet mag gegraven worden zonder toestemming en aanwezigheid van de beheerders van deze leiding. Er moet opgemerkt worden dat de zone van verstoring, veroorzaakt door de aanleg van deze leiding, eerder minimaal zal zijn. De veiligheidszone naast deze leiding kan dus zeker nog archeologische sporen bevatten.

Voor het terreinwerk zou een ploeg van 2 archeologen en 3 arbeiders gedurende een periode van 4 weken voorzien moeten worden. Voor de verwerking moet 2 weken gerekend worden voor 2 archeologen.

Er moet een budget voorzien worden voor ¹⁴C dateringen (voor vondstloze contexten en controle van dateringen die gemaakt werden op basis van aardewerk), palynologisch onderzoek (voor onderzoek van de zaden en pollen die informatie kunnen opleveren over het gebruik van de gronden, reconstructie van het welke planten en bomen aanwezig waren in het landschap), bodemkundig onderzoek (voor de reconstructie van het landschap, onderzoek naar bodemprocessen die de bewaring van sporen kunnen beïnvloeden, enz...) en conservatie zodat een goede uitwerking van het opgegraven materiaal mogelijk is.

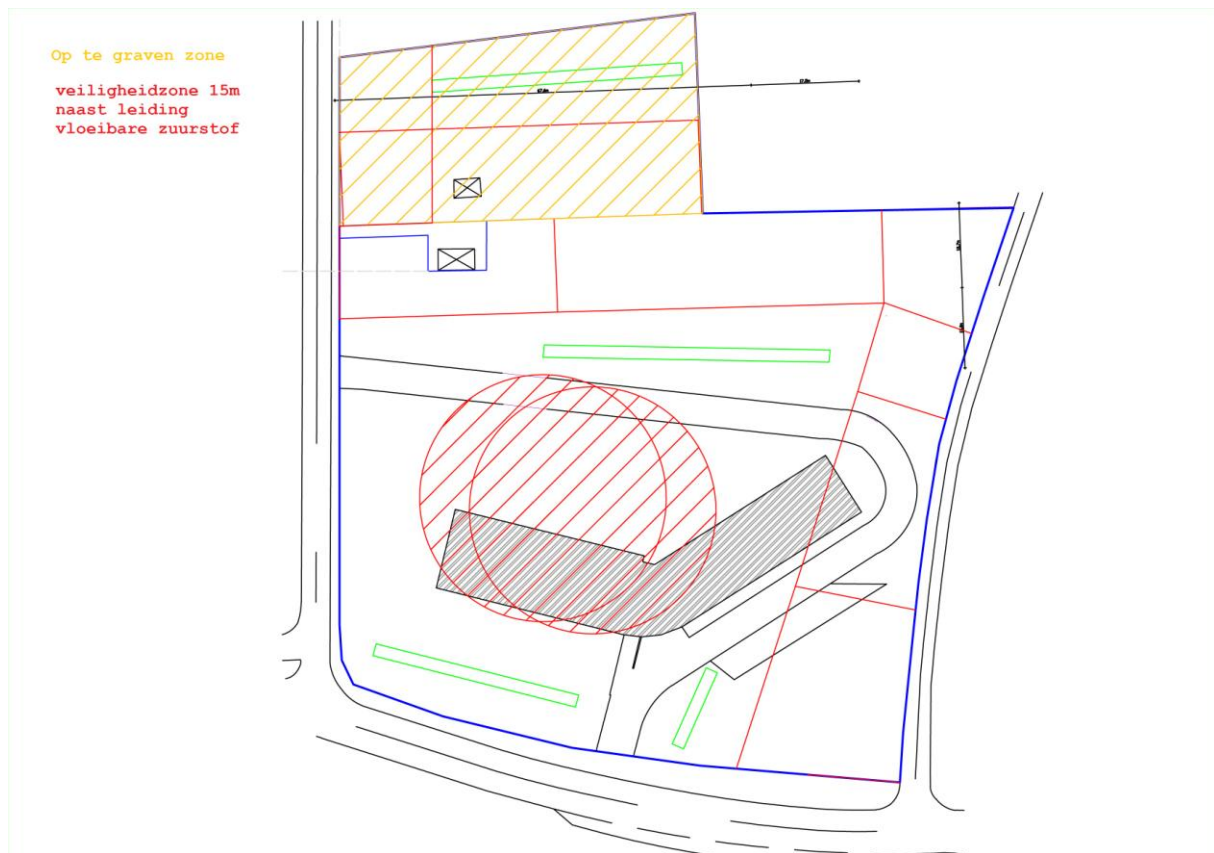

Fig. 24: Advieskaart voor verder op te graven zone.

Ondanks het vrijgeven van delen van het terrein blijven de algemene bepalingen die voorzien zijn in:

- het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, gewijzigd bij de decreten van 18 mei 1999, 28 februari 2003, 10 maart 2006, 27 maart 2009 en 18 november 2011 (BS 08.06.1999, 24.03.2003, 07.06.2006, 15.5.2009 en 13.12.2011)
- en het besluit van de Vlaamse regering van 20 april 1994 tot uitvoering van het decreet van 30 juni 1993 houdende de bescherming van het archeologisch patrimonium, gewijzigd bij besluiten van de Vlaamse Regering van 12 december 2003, 23 juni 2006, 9 mei 2008, 4 december 2009, 1 april 2011 en 10 juni 2011

van toepassing, meer bepaald voor de bepalingen over de meldingsplicht van eventuele toevallsvondsten tijdens het verdere verloop van de werken.

Bibliografie

BOGEMANS F. 2005: *Legende overzichtskaart Quartairgeologie Vlaanderen (1/50.000)*, Brussel.

MATTHIJS F.V. 2009: *Toelichtingen bij de geologische kaart van België - Vlaams Gewest, Kaartblad 31-39 Brussel-Nijvel*, Brussel.

LOUIS A. 1957: *Verklarende tekst bij het kaartblad Asse 87 W*, Brussel.

LOUIS A. 1956: *Kaartblad Asse 87 W, 1:20.000*, Brussel.

VAN RANST E. & SYS C. 2000: *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (schaal 1:20.000)*.

VERBESSELT J. 1966: *Het parochiewezen in Brabant tot het einde van de 13de eeuw deel V, Tussen Zenne en Dender IV*, Pittem.

Bijlagen

Bijlage 1 Sporeninventaris

Spoor	Sleuf	Vlak	Aard	Vorm	Aflijning	Kleur	Textuur	Bijmenging	Vondsten	Afmetingen	Opmerkingen
1	1	1	Kuil	Rechthoekig	ZeS	DGr	ReHaVa L	SK HK bouwpuin		80x210	Recent, tanden graafbak
2	1	1	Kuil	Cirkel	ZeS	LGr- Br	ZeHaVa L	Sintels		35x40	Recent
3	1	1	Kuil	Rechthoekig	ZeS	DGr- Br	ReHaVa L	bouwpuin		90x?	Recent, tanden graafbak
4	1	1	Kuil	Rechthoekig	ZeS	LGI- GI	ReHaVa L	bouwpuin		90x?	tanden graafbak
5	2	1	Muur	Kruis verband	Vrij goed	z Or- Rd	BS m. Za LGI Go KM	WtKaSp		45x?	Kelder met uitsprong keldergat cementpleiser
6	4	1	Paalkuil	Ovaal	ReD	Gr- Zw vl.	ReHaVa L	HK		25x36	Doorsneden door recente verstoring
7	4	1	Kuil	Langwerpig		LGr	ReHaVa L	HK		100x?	
8	4	1	Paalkuil	Cirkel	Var	DGr- Zw	ReHaVa L	HK, BC		46x46	
9	4	1	Kuil	Cirkel	ReD	LGr	ReHaVa L	HK, BC, VL	Ce	270	Diepte (70cm) bepaald met boring.
10	4	1	Greppel	Langwerpig			ReHaVa L	HK, BC		57x?	
11	4	1	Kuil	Cirkel	ReD	LGr	ReHaVa L	HK, BC		76	
12	4	1	Paalkuil	Ovaal	ReD	LGr	ReHaVa L	HK, BC	Ce	48x42	
13	4	1	Laag	Niet zichtbaar	Natl	DBr- Gr m. Br-GI vl.	ReHaVa L	HK, BC	Ce, Me, Bo	210x?	Colluvium
14	4	1	Paalkuil	Ovaal	ReD	LGr	ReHaVa L	HK, BC	Ce	48x42	
15	4	1	Paalkuil	Ovaal	ReD	LGr	ReHaVa L	HK, BC	Ce	48x40	
16	4	1	Kuil	Niet zichtbaar	ZeS	DGr- Zw	ReVaLo L	HK, BC			Mogelijk uitbraak gebouw (Ferraris)

Afkortingen:

Kleur:

L- Licht
D- Donker
Br Bruin

Aflijning:

Re Redelijk
Ze Zeer
S Scherp

Textuur:

Re Redelijk
Ze Zeer
Za Zacht

Bijmenging:

Bio Bioturbatie
Glau Glauconiet
BC Bouwceramiek

Het archeologisch vooronderzoek aan de Bellestraat 3 te Affligem

Gl	Geel	D	Diffuus	Ha	Hard	HK	Houtskool
Go	Groen	Var	Variabel	Va	Vast	Fe	IJzerconcreties
Gr	Grijs	Nat	Niet af te lijnen	Lo	Los	FeZ	IJzerzandsteen
Or	Oranje			Z	Zand	Mg	Mangaan
Rd	Rood			L	Leem	ZS	Zandsteen
Wt	Wit			K	Klei	SK	Steenkool
Zw	Zwart						
Bl	Blauw						
Pr	Purper						
Rz	Roze						
m	met						
vl	vlekken						
sp	spikkels						

Bijlage 2 Vondsteninventaris

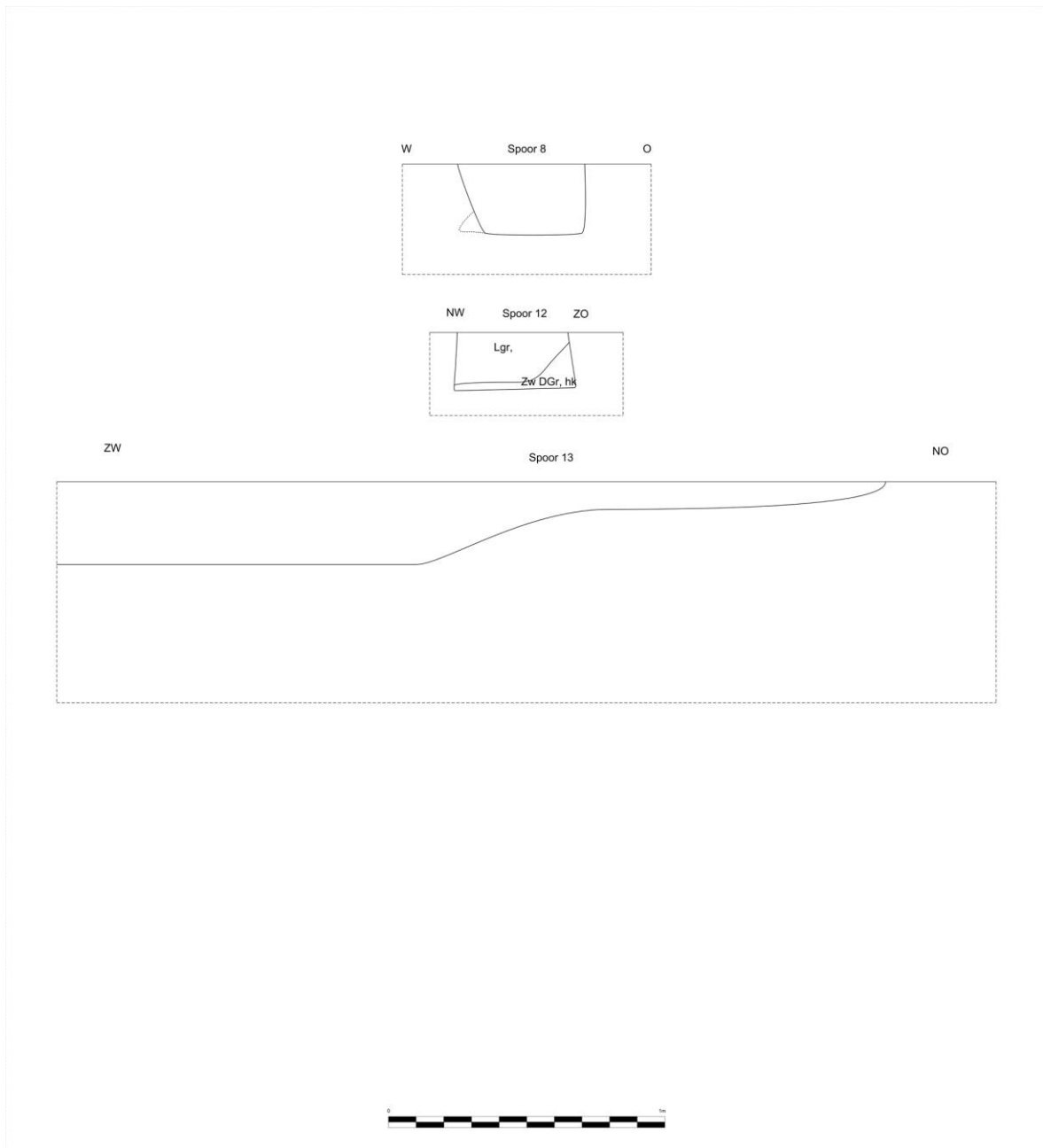
Inventarisnummer	Spoor	Sleuf	Vlak	Aard	Aantal
2012-375-LV1-Ce	LV1	3	1	Ceramiek	1
2012-375-LV2-Ce	LV2	3	1	Ceramiek	1
2012-375-LV3-Ce	LV3	3	1	Ceramiek	3
2012-375-LV4-Ce	LV4	3	1	Ceramiek	1
2012-375-LV5-Ce	LV5	4	1	Ceramiek	1
2012-375-LV6-Ce	LV6	4	1	Ceramiek	1
2012-375-LV7-Ce	LV7	4	1	Ceramiek	1
2012-375-LV8-Ce	LV8	3	1	Ceramiek	4
2012-375-S9-Bo	9	4	1	Bouwceramiek	1
2012-375-S9-Ce	9	4	1	Ceramiek	3
2012-375-S12-Ce	12	4	1	Ceramiek	1
2012-375-S13-Bo	13	4	1	Bouwceramiek	1
2012-375-S13-Ce	13	4	1	Ceramiek	4
2012-375-S13-Me	13	4	1	Metaal	1
2012-375-S14-Ce	14	4	1	Ceramiek	1

Bijlage 3 Fotoinventaris

Fotonummer	Spoor	Sleuf	Vlak	Aard
2012-375-01		1	1	Werk
2012-375-02		1	1	Werk
2012-375-03		1	1	Werk
2012-375-04		1	1	Overzicht
2012-375-05		1	1	Overzicht
2012-375-06	1	1	1	Vlak
2012-375-07	1	1	1	Vlak
2012-375-08	1	1	1	Detail
2012-375-09	2	1	1	Vlak
2012-375-10	2	1	1	Vlak
2012-375-11	3	1	1	Vlak
2012-375-12	3	1	1	Vlak
2012-375-13	4	1	1	Vlak
2012-375-14	4	1	1	Vlak
2012-375-15	5	2	1	Vlak
2012-375-16	5	2	1	Vlak
2012-375-17	5	2	1	Vlak
2012-375-18	5	2	1	Vlak
2012-375-19	5	2	1	Vlak
2012-375-20	5	2	1	Vlak
2012-375-21	5	2	1	Vlak
2012-375-22		2	1	Overzicht
2012-375-23		2	1	Overzicht
2012-375-24		2	1	Overzicht
2012-375-25		2	1	Overzicht
2012-375-26		2	1	Overzicht
2012-375-27	LV2	3	1	Coupe
2012-375-28	LV2	3	1	Coupe
2012-375-29	LV2	3	1	Detail
2012-375-30	LV2	3	1	Detail
2012-375-31	LV2	3	1	Detail
2012-375-32	6	4	1	Vlak
2012-375-33	6	4	1	Vlak
2012-375-34	7	4	1	Vlak
2012-375-35	7	4	1	Vlak
2012-375-36	8	4	1	Vlak
2012-375-37	8	4	1	Vlak
2012-375-38	9	4	1	Vlak
2012-375-39	9	4	1	Vlak

Fotonummer	Spoor	Sleuf	Vlak	Aard
2012-375-40	9	4	1	Vlak
2012-375-41	12	4	1	Vlak
2012-375-42	12	4	1	Vlak
2012-375-43	10	4	1	Vlak
2012-375-44	10	4	1	Vlak
2012-375-45	11	4	1	Vlak
2012-375-46	11	4	1	Vlak
2012-375-47		4	1	Overzicht
2012-375-48		4	1	Overzicht
2012-375-49		4	1	Overzicht
2012-375-50		4	1	Overzicht
2012-375-51		4	1	Overzicht
2012-375-52		4	1	Overzicht
2012-375-53		3	1	Overzicht
2012-375-54		3	1	Overzicht
2012-375-55		3	1	Overzicht
2012-375-56		3	1	Overzicht
2012-375-57		4	1	Overzicht
2012-375-58		4	1	Overzicht
2012-375-59	13	4	1	Coupe
2012-375-60	13	4	1	Coupe
2012-375-61	12	4	1	Coupe
2012-375-62	12	4	1	Coupe
2012-375-63	12	4	1	Coupe
2012-375-64	12	4	1	Coupe
2012-375-65	12	4	1	Coupe
2012-375-66	14	4	1	Vlak
2012-375-67	14	4	1	Vlak
2012-375-68	15	4	1	Vlak
2012-375-69	15	4	1	Vlak
2012-375-70	8	4	1	Coupe
2012-375-71	8	4	1	Coupe
2012-375-72	8	4	1	Coupe
2012-375-73	8	4	1	Coupe
2012-375-74	13	4	1	Coupe
2012-375-75	13	4	1	Coupe
2012-375-76	13	4	1	Coupe

Bijlage 4 Coupetekeningen

Bijlage 5 Profielbeschrijving

A. Profiel 1

1. Algemene gegevens

1. Beschrijver: [REDACTED], Studiebureau Archeologie.
2. Soort onderzoek: Archeologisch proefsleuven.
3. Plaats: Affligem – Hekelgem - Bellestraat.
4. Hoogteligging: 52 m TAW.
5. Coördinaten: 50°54'23.49"N; 4° 6'28.80"O.
6. Datum: Donderdag, 20.09.2012.
7. Tijdstip: 8:30 u.
8. Landgebruik en vegetatie: Gras, tuin.
9. Weersomstandigheden: Zonnig, 13°C.
10. Oriëntatie: ZO.
11. Bodemeenheid: A_{ba}1: leemgronden met textuur B horizont en een A horizont minder dan 40 cm.

2. Profielbeschrijving

H1

0-30 cm: A: zandig leem; grijsachtig donkerbruin (2,5Y 4/2); brokken met losse korrels; oppervlakkige beworteling (gras); rechte, abrupte ondergrens.

H2

30-50 cm: B_t: zwaar leem; geelachtig donkerbruin (10YR 4/4); subhoekig, blokkige structuur; roodbruine kleihuidjes op de structuurvlakken; diffuse, rechte ondergrens.

H3

50-80 cm: B₃: leem; geelachtig bruin (10YR 5/4) tot geelachtig lichtbruin (2,5Y 6/4); lichte structuur; vage banden > 15 cm dik met variabele dikte; diffuse, rechte ondergrens

H4

80-155 cm: (B)C: leem; geelachtig lichtbruin (2,5Y 6/4); structuurloos.

G(rond)W(ater)T(afel): -.

3. Foto

1

2

3

4

B. Profiel 2

1. Algemene gegevens

1. Beschrijver: [REDACTED], Studiebureau Archeologie.
2. Soort onderzoek: Archeologisch proefsleuven.
3. Plaats: Affligem – Hekelgem - Bellestraat.
4. Hoogteligging: 49 m TAW.
5. Coördinaten: 50°54'23.58"N; 4° 6'32.38"O.
6. Datum: Donderdag, 20.09.2012.
7. Tijdstip: 11:15 u.
8. Landgebruik en vegetatie: Gras, tuin.
9. Weersomstandigheden: Zonnig, 17°C.
10. Oriëntatie: NW.
11. Bodemeenheid: Abp(c): leemgronden met begraven textuur B horizont beginnend tussen 40 en 80 cm diepte.

2. Profielbeschrijving

H1

0-50 cm: A(p): leem; geelachtig bruin tot geelachtig lichtbruin (10YR 5-6/3); kruimelig; veel (boom) wortels ; onregelmatige, abrupte ondergrens.

H2

30-50 cm: B_t: zwaar leem; geelachtig donkerbruin (10YR 4/4); subhoekig, blokkige structuur; roodbruine kleihuidjes op de structuurvlakken; diffuse, rechte ondergrens.

H3

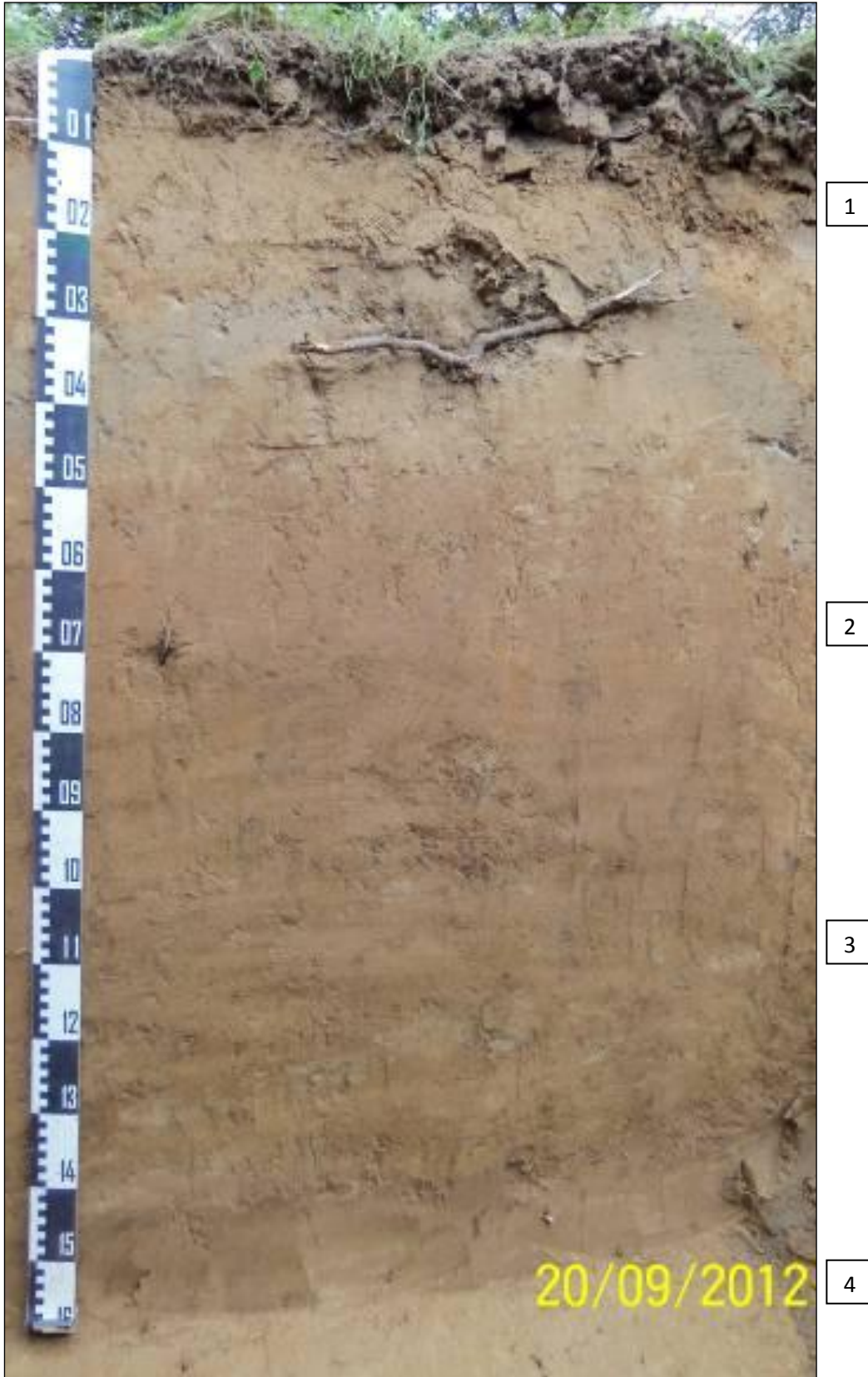
50-80 cm: B₃: leem; geelachtig bruin (10YR 5/4) tot geelachtig lichtbruin (2,5Y 6/4); lichte structuur; vage banden > 15 cm dik met variabele dikte; diffuse, rechte ondergrens

H4

80-155 cm: (B)C: leem; geelachtig lichtbruin (2,5Y 6/4); structuurloos.

G(rond)W(ater)T(afel): -.

3. Foto

C. Profiel 3

1. Algemene gegevens

1. Beschrijver: [REDACTED], Studiebureau Archeologie.
2. Soort onderzoek: Archeologisch proefsleuven.
3. Plaats: Affligem – Hekelgem - Bellestraat.
4. Hoogteligging: 47 m TAW.
5. Coördinaten: 50°54'23.12"N; 4° 6'34.25"O.
6. Datum: Donderdag, 20.09.2012.
7. Tijdstip: 11:55 u.
8. Landgebruik en vegetatie: Gras, weide.
9. Weersomstandigheden: Zonnig, 18°C.
10. Oriëntatie: ZO.
11. Bodemeenheid: Abp(c): leemgronden met begraven textuur B horizont beginnend tussen 40 en 80 cm diepte.

2. Profielbeschrijving

H1

0-33 cm: Ap: leem; geelachtig bruin tot geelachtig lichtbruin (10YR 5-6/3); kruimelig; veel fijne wortels (gras); rechte, abrupte ondergrens.

H2

30-50 cm: B_t: zwaar leem; geelachtig donkerbruin (10YR 4/4); subhoekig, blokkige structuur; roodbruine kleihuidjes op de structuurvlakken; verspreide wormgangen met humeuze vulling; diffuse, rechte ondergrens.

H3

50-80 cm: B₃: leem; geelachtig bruin (10YR 5/4) tot geelachtig lichtbruin (2,5Y 6/4); lichte structuur; vage banden > 15 cm dik met variabele dikte; weinig verspreide wormgangen met humeuze vulling tot 90 cm diepte; diffuse, rechte ondergrens

H4

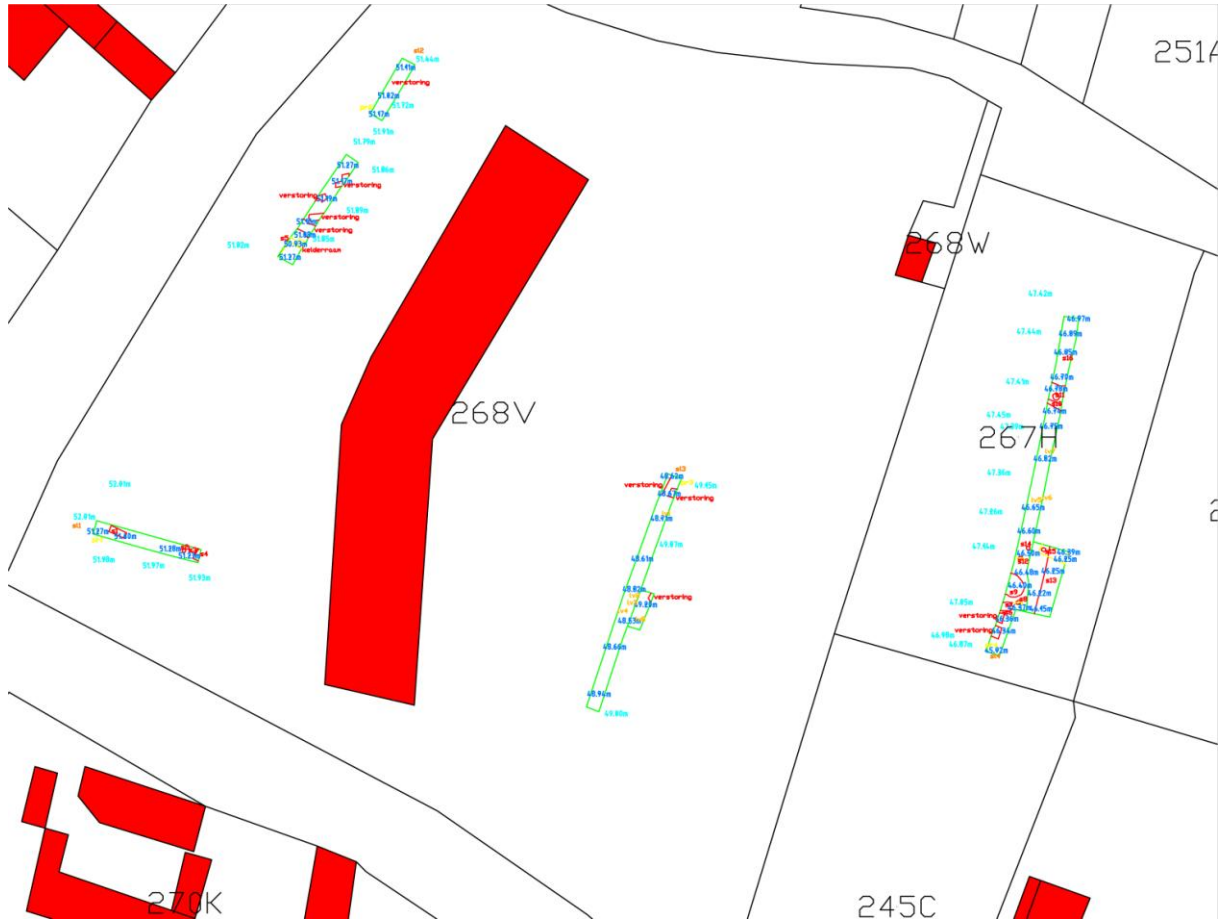
80-155 cm: (B)C: leem; geelachtig lichtbruin (2,5Y 6/4); structuurloos.

G(rond)W(ater)T(afel) : -.

3. Foto

Bijlage 6 Opgravingsplan

Administratieve fiche

Administratieve gegevens

Opdrachtgever	WVC VAN LIERDE
Uitvoerder	Studiebureau Archeologie bvba Bietenweg 20, 3300 Tienen
Vergunningshouder	Maarten Smeets
Beheer en plaats opgravingsgegevens	WVC VAN LIERDE
Beheer en plaats vondsten en stalen	WVC VAN LIERDE
Projectcode	2012/375
Vindplaatsnaam	Affligem-Bellestraat 3
Locatie	Afdeling: 1 Sectie: C, percelen: 267h, 268v en 268w
Lambertcoördinaat 1	132526,70; 190731,52; 6,16
Lambertcoördinaat 2	132625,87; 190699,08; 5,27
Lambertcoördinaat 3	132540,99; 190636,31; 6,26
Lambertcoördinaat 4	132629,16; 190658,46; 6,39
Kadasternummers	132526,70; 190731,52; 6,16
Kadasterplan	Zie opgravingsplan
Topografisch plan	Zie fig. 1
Begindatum	20-9-2012
Einddatum	20-9-2012

Onderzoeksopdracht

Verwijzing Bijzondere voorwaarden	Zie bijzondere voorwaarden
Archeologische verwachtingen	CAI 10019 is de Sint-Michielskerk die teruggaat tot de volle middeleeuwen. CAI 10014, gelegen net ten zuidoosten van het onderzochte terrein, is het 'Hof te Hekelgem'. Volgens de CAI zou dit 'Hof ter Sale' zijn dat in 1338 verwoest werd tijdens de oorlog tussen Vlaanderen en Brabant en opnieuw verwoest werd in de 16 ^{de} eeuw tijdens de godsdienstoorlogen.
Wetenschappelijke vraagstellingen	Zie vergunning
Aard van de bedreiging	Verkaveling
Randvoorwaarden	Niet van toepassing

Raadpleging specialisten

Inbreng advies bij substantiële staalname	Niet van toepassing
Inbreng advies bij conservatie	Niet van toepassing
Inbreng wetenschappelijke begeleiding	Niet van toepassing